

Həliməxatun MƏMMƏDOVA
“Kitabxana resursları və informasiya axtarış sistemləri” kafedrasının magistrantı

**MİRZƏ FƏTƏLİ AXUNDOV ADINA MİLLİ KİTABXANADA
ƏDƏBİYYATIN KOMPLEKTLƏŞDİRİLMƏSİNİN MÜASİR
VƏZİYYƏTİ**

Açar sözlər: Kitabxana fondu, Milli kitabxana, Kitabxanaların müasir vəziyyəti, komplektləşdirmə

Ключевые слова: Библиотека, Фонд Национальной библиотеки, Библиотеки государственных набор

Keywords: Library Foundation, the National Library, the libraries of the state of recruiting

Kitabxanalar əsrlər boyu insan dühasının yaratdığı ideya və nəzəriyyələrin “yazı abidələrinin” qorunduğu ən böyük informasiya mənbəyi olmuşdur. Bəşəriyyətin inkişafetdirici qüvvəsi olan bütün elmi nəzəriyyələr və texnologiyalar, kitabxanalardan bəhrələnən cəmiyyətin qabaqcıl ordusu ziyalılar isə kitabxanalardan istifadə etməklə yetişmişlər. Kitabxanalar yarandığı gündən bu günə kimi insanların informasiya tələbatını ödəmək və informasiyanın gələcək nəsillərə ötürmək funksiyalarını yerinə yetirən və cəmiyyətin infrastrukturunda mühüm rol oynayan obyekt olmuşdur.

Azərbaycan öz müstəqilliyini əldə etdikdən sonra cəmiyyətin bütün sahələrində olduğu kimi kitabxana işi sahəsində də əsaslı dəyişikliklər dövrü başlamışdır. Bu dəyişikliklər respublikamızın kitabxana ictimaiyyəti tərəfindən olduqca müsbət qiymətləndirilir. Cəmiyyətdə mühüm sosial funksiyaları yerinə yetirən kitabxanalar, insan amilinin formalaşmasında, elmi texniki tərəqqinin sürətləndirilməsində, ölkəmizin iqtisadi, sosial və mədəni inkişafında yaxından iştirak edir, milli dövlətçilik ideyalarının geniş xalq kütlələri arasında yayılmasında geniş təşkilatçılıq işləri aparır. Bu gün kitabxanalar informasiyalaşmış vətəndaş cəmiyyətinin əsas göstəricisi olan qlobal informasiya mühitinin beynəlxalq, milli və regional səviyyədə informasiyanın əmtəyə çevrilməsində informasiya və bilik bazarının yaradılması və inkişafında, təhsil sisteminin və səviyyəsinin artırılmasında aparıcı rol oynayır. Son illərdə kitabxana işinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı bir sıra qərarlar da qəbul olunmuşdur ki, həmin qərarların başlıca məqsədi kitabxana işinin ümumiyyətlə yenidən qurulması, kitabxana fondlarının yeni ədəbiyyatla zənginləşdirilməsi, xüsusilə “Dünya ədəbiyyatının görkəmli

nümayəndələrinin əsərlərinin Azərbaycan dilində nəşr edilməsi (24 avqust 2007) , “Azərbaycanda Kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması” (20 aprel 2007) , “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi” (12 yanvar 2004) haqqında qərarlar respublikada kitabxana fondlarının yeni ədəbiyyatla zənginləşdirilməsini mühüm amil kimi qarşıya qoyur.

Müasir dövrdə Respublika ərazisində fəaliyyət göstərən bütün kitabxanaların idarə edilməsində əsas hüquqi bazanı aşağıdakı sənədlər təşkil edir:

- Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası
- “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1999)
- “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1998)
- “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu (1998)
- Kitabxana işinə dair Nzirlər kabinetini n qərar və sərəncamlar;
- Kitabxana işinə dair dövlət standartları;
- Müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş normativ sənədlər;
- Metodik mərkəzlər tərəfindən tərtib edilmiş sənədlər;
- Beynəlxalq kitabxana təşkilatlarının qəraraları, manifestləri, bəyannamələri və proqram sənədləri;
- Kitabxanadaxili sərəncamlar, əsasnamələr, digər normativ sənədlər
- Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələr və s.

Bütün bu adları çəkilən sənədlərə əsasən Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən və mülkiyyət formasından aslı olmayaraq bütün kitabxanaların elmi metodik təminat işi vahid mərkəz tərəfindən yəni Milli Kitabxana və digər bu statusa malik kitabxanalar tərəfindən həyata keçirilir. Elmi metodik mərkəz statusuna malik kitabxanalar kitabxanaşünaslığa, biblioqrafiyaya və informasiyaya dair metodik materiallar nəşr edir, kitabxanaçılıq nəzəriyyəsi və təcrübəsində mütərəqqi iş üsullarını ümumiləşdirib tətbiq edir və kadrların ixtisasının artırılmasını təmin edir.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən belə kitabxanalardan biri də məqsəd və vəzifəsinə görə universal elmi kitabxana sayılan Mirzə Fətəli Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasıdır. 23 may 1923-cü ildə yaradılmış bu Milli sərəvətimiz uzun illərin sınağından çıxmış formalaşaraq bu günkü səviyyəyə gəlib çatmışdır. Hazırda Milli Kitabxana dünyanın bir çox qabaqcıl ölkələrinin milli kitabxanaları ilə əməkdaşlıq edir. Bunlara Slovakiya Milli Kitabxanasını, Rusiya Federasiyası Milli Kitabxanasını, Qazaxıstan Milli Kitabxanasını, Qırğızıstan Milli Kitabxanasını misal göstərmək olar. Dünyanın 40dan artıq ölkəsi ilə Milli Kitabxana kitab mübadiləsi həyata keçirir. Kitabxana 2003-cü ildən Avrasiya Kitabxanalar Assambleyasının (BAE) üzvü

və onun 5 təsisçisindən biridir. 2005-ci ildən isə Avropa Milli Kitabxanalar Konqresi Beynəlxalq Təşkilatının (CENL) üzvü olmuşdur. Milli Kitabxana sırf dövlətçilik ənnənələrinə və milli hüquqi sənədlərə əsaslanaraq öz iş prinsipini qurmuşdur. Kitabxana öz işində “Mədəniyyət haqqında”, “Kitabxana İş haqqında”, “Nəşriyyat işi haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunları, Azərbaycan Nazirlər Kabinetinin Milli Kitabxana haqqında əsasnamələri, Milli Kitabxana Nizamnamələri və digər normativ aktlara əsalanaraq fəaliyyət göstərir. Buna görə də ümimilli liderimiz Heydər Əliyevin 12 mart 1999-cu il tarixli fərmanı ilə qüvvəyə minən “Kitabxana İş haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci maddəsi “Milli Kitabxana” adlanır. Bu bölmədə dünya təcrübəsinə əsaslanaraq Milli Kitabxananın tərifi verilmiş, onun statusu müəyyənləşmişdir: “Milli Kitabxana Azərbaycan Respublikasında kitabxana işi sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən, milli nəşrləri, xarici ölkələrdə nəşr olunmuş Azərbaycan müəlliflərinin əsərlərini, dünya əhəmiyyətli nəşrləri, o cümlədən xarici dillərdə qiymətli və digər məlumat daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən milli mədəniyyət xəzinəsi və dövlət kitab saxlayıcısıdır”. “Kitabxana İş haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun ən böyük əhəmiyyət kəsb edən maddələrindən biri 15-ci maddə yəni “Kitabxanaların pulsuz məcburi nüsxələrlə təchizatı” adlanır. Adı çəkilən maddəyə müvafiq olaraq dövlət və qeyri-dövlət nəşriyyatları, nəşriyyat işi ilə məşğul olan poliqrafiya müəssisələri və digər hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən buraxılan çap məhsullarından 4 pulsuz məcburi nüsxə , qəzet jurnal və digər ardı davam edən nəşr komponentlərindən isə 2 məcburi nüsxə Milli Kitabxanaya verilməsi nəzərdə tutulur. M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın fondunun formalaşması hələ keçmişə nəzər salsaq müxtəlif mənbələr vasitəsilə həyata keçirilmişdir.Hələ sovet hakimiyyəti illərində fondun komplektləşdirilməsi mənbələri aşağıdakı mənbələrdən həyata keçirilirdi: SSRİ Dövlət Kitab Palatası; Azərbaycan Nəşriyyatı; Kitabxana Kollektoru; beynəlxalq mübadilələr; kitab mağazaları; tarixi əlyazmalar və digər mənbələr. Adları qeyd olunan mənbələrin bəziləri bu gün də öz aktuallığını itirməmişdir. Bəzi mənbələr isə hazırda depozitar funksiyasını itirmişdir. Buna misal olaraq öz fəaliyyətini dayandırmış SSRİ Dövlət Kitab Palatasını göstərmək olar. Son illərdə kitabxana fondununun formalaşdırılmasının əsas mənbələri aşağıdakıları göstərmək olar: Heydər Əliyev Fondu; Ali Attestasiya Komissiyası Respublika kitab mağazaları; Respublika nəşriyyatları; Elmi-Tədqiqat İnstitutları; səfirliklər; xarici təşkilatlar; ölkədaxili mübadilə; beynəlxalq mübadilə; kitabxanaya edilən bəxşişlər və s.Hədiyyə yolu ilə daxil olan kitablar da fondun formalaşmasında az rol oynamır. Belə ki, 2012-ci ildə Oruc Musayev öz şəxsi kitabxanasından 55 nüsxə, AMEA-nın aparıcı

elmi işçisi Həqiqət Məmməd qızı Əhmədova isə 74 nüsxə dəyərli ədəbiyyatı kitabxana fonduna hədiyyə etmişdir.

Müasir dövrdə elm və texnika inkişaf etdikcə hər bir sahədə olduğu kimi kitabxana işi sahəsində də yeni texnologiyaların tətbiqi fondun formalaşmasını, ümumilikdə Milli Kitabxananın fəaliyyətinin yeni mənbələrə istinad etməsini zəruriləşdirir. Son illərdə Milli kitabxananın strukturunda olan dəyişikliklərdən biri də kitabxanada xüsusi internet faylinin və tədris mərkəzinin istifadəyə verilməsidir. 2003-cü ildən artıq Milli kitabxanada avtomatlaşdırılmış idarəetmə sisteminin tətbiqinə başlanmışdır. Bu sistemin proqram təminatı ABŞ VTLS- kitabxanalar üçün xüsusi avtomatlaşdırılmış proqramlar işləyən təşkilat tərəfindən həyata keçirilmişdir. Sistemə elektron kataloqun tərtibi, elektron kitabxananın yaradılması, oxucuların qeydiyyatı, kitab verilişi, kitabxana fondunun komplektləşdirilməsi, iri kitabxanaların birləşmiş kataloqunun yaradılması bir sözlə bütün kitabxana proseslərinin avtomatlaşdırılması modelləri daxildir.

M.F.Axundov adına Milli kitabxanada 25 şöbə, 26 bölmə fəaliyyət göstərir. Kitabxanada oxuculara kompleks kitabxana-informasiya xidməti göstərilir, kitabxanalararası obonoment, milli və tövsiyyə bibliografyası, ölkədaxili depozitar mərkəz funksiyalarını yerinə yetirir.

Milli kitabxananın komplektləşdirilməsindən danışarkən bir cəhəti vurğulamaq lazımdır ki, fondun komplektləşdirilməsində “Kitabxana fondunun formalaşdırılması”, “Xarici ədəbiyyat beynəlxalq kitab mübadiləsi”, “ Ölkədaxili kitab mübadiləsi”, “Elektron resursların yaradılması” və kitabxanalararası obonoment üzrə çalışan bütün işçilər bu sahə üzrə əsas işçi heyəti hesab olunur və bütövlükdə fondun komplektləşdirilməsi, yerləşdirilməsi, formalaşdırılmasına tam məsuliyyəti ilə cavabdehdirlər.

Kitabxana fondunun komplektləşdirilməsi onun formalaşdırılmasının tərkib hissəsi olmaqla kifayətlənmir həmçinin bütün kitabxana prosesinin təşkilinin əsasıdır, sonrakı bütün proseslər məhz ondan asılıdır. Faktiki olaraq Milli Kitabxananın sənəd informasiya fondunun komplektləşdirilməsi prosesini 3 növə ayırmaq olar. Beləliklə yeni sənədlərin alınması cari komplektləşmə; əvvəlki illərdə çap olunmuş sənədlərin əldə edilməsi, retrospektiv komplektləşdirmə; sənəd-informasiya fondunun tənzimlənməsi rekonplektləşdirmə. Əlbəttə göstərilən komplektləşdirmə sahələrinin hər birinin özünə məxsus xarakterik xüsusiyyətləri vardır. Nəzəri cəhətdən sənədlərin alınması, yerləşdirilmə ümumiyyətlə fondun formalaşdırılmasında bütün bunlar nəzərə alınır. Komplektləşmənin növlərinin əlbətdə hər birinin özünəməxsusluğu zəruridir. Lakin bu 3 növün içərisində cari komplektləşdirməyə daha böyük üstünlük verilir və bu fondun formalaşdırılmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Milli kitabxanada sənəd-informasiya fondunun komplektləşdirilməsində əldə olunacaq sənədlərin bir sıra xarakterik xüsusiyyətləri ciddi şəkildə nəzərə alınır. Bunlardan əsası ilk növbədə oxucu tərkibinin nəzərə alınmasıdır. Doğrudur milli kitabxanada komplektləşdirmə ilə yanaşı bütün çap məhsulatinin alınması və fonda daxil edilməsi məcburidir. Lakin oxucu marağı, nüsxələrin sayı və s. mühüm cəhətlər nəzərə alınmalıdır.

Müasir qloballaşma prosesində sosial-siyasi, istehsalat, elm, tədris bədii ədəbiyyat mütaliə edən oxucu tərkibi nəzərə alınır. Milli Kitabxanada oxucu tərkibinin öyrənilməsində oxucu formulyarlarından, sorğu vərəqələrindən, kitabxana gündəliklərindən geniş istifadə edilir. Kitabxana fondunun komplektləşdirilməsində Milli Kitabxana kimi məcburi nüsxələrin əldə edilməsinə geniş yer verilir. Bundan başqa Milli kitabxana komplektləşmə zamanı kitabxana kollektorundan, abunələr yolu ilə, ayrı-ayrı elmi-tədqiqat insitutlarından, ayrı-ayrı müəssisələrdən elektron nəşrləri və digər çap məhsulatinı əldə edilir. Milli kitabxananın fondunun komplektləşdirilməsi sahəsində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Nəticədə fondun dinamik inkişafı nəzərə çarpacaq dərəcədə artmışdır. Dövlət Qanununun 15-ci maddəsinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirinin müavini cənab Ədalət Vəliyevin nəşriyyatlara ünvanladığı məktubuna cavab olaraq “Altun kitab”, “Adiloğlu”, “Avrasiya”, “Araz”, “Qanun”, “Qismət”, “Hüquq ədəbiyyatı”, “Nafta press”, “Nağıl evi”, “Mütərcim” “Təhsil”, “Vektor”, “Beynəlxalq Elm Mərkəzi” və eləcə də Azərbaycan Dövlət Pədoqoji Universiteti, Azərbaycan Tibb Universiteti nəşriyyatları tərəfindən kitabxanaya fondun komplektləşdirilməsi işinə yardım göstərilmişdir.

Kitabxana fondunun komplektləşdirilməsinin son illərdəki vəziyyətinə nəzər saldıqda bir çox fərqlər və müqayisəli faktlar əldə etmək mümkündür ki, bu da kitabxanadakı fəaliyyətin günbəgün inkişafda olduğundan xəbər verir. Belə ki, 2011 və 2012-ci illər arasında müqayisə apardıqda aşağıdakı nəticələrə gəlirik. 2011-ci ildə fonda daxil olan jurnalların ümumi sayı 113 nüsxə olduğu halda 2012-ci ildə bu göstərici 1166 olmuşdur. CD ROM-ların daxil olmasında 19 nüsxə artım, avtoreferatlarda 322 nüsxə artım, not musiqi nəşrlərində 50 nüsxə artım, elmi əsərlərdə 55 nüsxə artım, xəritələrdə isə 5 nüsxə azalma müşahidə olunmuşdur. 2011-ci ildə elm sahələri üzrə ədəbiyyatın komplektləşdirilməsi isə belə olmuşdur: təbiət elmləri üzrə 185 nüsxə; texnika üzrə 342 nüsxə; kənd təsərrüfatı üzrə 182 nüsxə; səhiyyə üzrə 295 nüsxə; ictimai humanitar elmlər üzrə 2503 nüsxə; mədəniyyət, elm, maarif üzrə 1470 nüsxə, filologiya üzrə 1830 nüsxə, incəsənət üzrə 500 nüsxə; biblioqrafik vəsaitlər üzrə isə 1345 nüsxə ədəbiyyat daxil olmuşdur. 2012-ci ildə isə elm sahələri üzrə bu göstəricilər oxucu sorğularına müvafiq olaraq dəyişmişdir. Belə ki, təbiət elmləri üzrə 800 nüsxə; texnika üzrə 612 nüsxə;

kənd təsərrüfatı üzrə 12 nüsxə; səhiyyə üzrə 45 nüsxə; ictimai humanitar elmlər üzrə 912 nüsxə; mədəniyyət, elm, maarif üzrə 715 nüsxə, filologiya üzrə 736 nüsxə, incəsənət üzrə 27 nüsxə; biblioqrafik vəsaitlər üzrə isə 415 nüsxə ədəbiyyat daxil olmuşdur. Ümumilikdə götürüldə 2012-ci ilin ilk rübünə qədər Milli Kitabxanaya 4274 nüsxə ədəbiyyat daxil olmuşdur. 2011-ci ildə isə bu göstərici ilin son hesabatlarına görə 8652 nüsxə idi. İndi isə dillər üzrə daxil olan ədəbiyyatın bölgüsünə nəzər salaq. Belə ki, 2011-ci ildə Azərbaycan dilində daxil olan nüsxələrin sayı 2012-ci illə müqayisədə 2524 nüsxə azdır. Rus dili üzrə 997 nüsxə artım, xarici dil üzrə isə 87 nüsxə artım müşahidə olunmuşdur. Milli ədəbiyyatın komplektləşdirilməsi bölməsinin əməkdaşları fəaliyyətdə olan nəşriyyatların hər biri ilə əlaqə saxlayır, il ərzində yeni ədəbiyyatın kitabxana fondunda yer alması və oxucu sifarişlərinin tamamlanması üçün daim axtarışda olurlar. Belə əlaqələr kitabxanaya verilən məcburi nüsxələrin sayına müsbət təsir göstərir. Bölmənin əməkdaşları nəşriyyatlarla yanaşı həmçinin müəlliflərlə də əlaqə saxlayırlar. Belə əlaqələr nəticəsində isə Milli Kitabxana fondunda olmayan və eləcə də kitab mağazalarından çətin tapılan dərslilər oxucular üçün təşkil edilir. Kitab mağazalarına sifarişlər yeni ədəbiyyatlarla yanaşı əvvəlki illərdə də nəşr edilmiş kitabxanada müəyyən səbəblərdən itirilmiş kitablara olan oxucu sorğularına müvafiq yazılmış siyahı əsasında verilir. Son iki ildə Komplektləşdirmə şöbəsi kitabxananın Komplektləşdirmə şurası ilə birlikdə kitab ticarəti ilə məşğul olan təşkilatlardan müqavilə bağlanılması yolu ilə 3241 nüsxə aktual ədəbiyyatın əldə olunmasına nail olmuşlar. Həmin illərdə Milli Kitabxananın əsas komplektləşdirmə mənbələri Heydər Əliyev Fondu, İkinci Beynəlxalq Bakı Kitab Sərgisi, Respublika nəşriyyatları, Respublika kitab mağazaları, Ali Attestasiya Komissiyası, beynəlxalq və ölkədaxili mübadilə, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi olmuşdur. Bundan başqa Respublika Kitabxana Kollektorunun da fəaliyyəti xeyli genişlənmiş, Milli Kitabxanaya ən aktual ədəbiyyatın daxil olmasında rolu xeyli artmışdır. Belə ki, 2011-ci ildə 50 nüsxə aktual ədəbiyyat Milli Kitabxana fonduna Respublika Kitabxana Kollektorunun köməkliyi ilə daxil olmuşdur. Daxil olmuş 13745 nüsxə yeni ədəbiyyat elektron yolla yəni kitabxananın saytının “yeni kitablar” bölməsində oxucuların nəzərinə çatdırılmışdır.

Komplektləşdirmə şöbəsi dövrü mətbuatın əldə edilməsi üçün müxtəlif mətbuat yayımı şirkətləri ilə müqavilələr imzalayırlar. Belələrinə “Kaspi”, “Qasid”, “Qaya” kimi mətbuat yayımı şirkətlərini göstərmək olar. Dövrü mətbuat bölməsinə abunə yolu ilə yerli və Rusiyada nəşr olunan qəzet və jurnallar daxil olur. Eyni zamanda Azərbaycan və Rusiyanın Elmi İnstitutlarında, müəssisələrində çap olunan elmi əsərlərin bəzi nəşrləri də daxil olur. Qəzet, jurnal və elmi əsərlərin müəyyən hissəsi redaksiyalar, müəlliflər tərəfindən hədiyyə kimi göndərilir, həmçinin nəşriyyat və redaksiyalarla

bilavasitə əlaqə saxlamaqla dövrü nəşrlərin məcburi nüsxələri əldə olunur. Ardı davam edən nəşrlər həm də beynəlxalq mübadilə yolu ilə də daxil olur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına əsasən 1998-ci ilin dekabrından Respublikada çap olunan qəzet və jurnalların 2 məcburi nüsxəsi redaksiyalar tərəfindən M.F.Axundov adına Milli Kitabxanaya göndərilir.

Hər iş gününün əvvəlində komplektləşdirmə şöbəsinə daxil olan bütün qəzet və jurnallar kitabxanaçılar tərəfindən birinci olaraq kartoteka və cədvəldə qeyd olunaraq möhürlənir. Həmin qəzetlərin hər nömrəsindən bir nüsxəsi qeyd dəftərində yazılmaq şərti ilə kitabxananın müvafiq şöbələrinə və oxu zalına verilir. Bir neçə gündən sonra şöbələrdən işlənilib bölməyə qayıdan qəzetlər və digər ardı davam edən nəşrlər qeyd dəftərindən silinib rəflərdə əlifba ardıcılığı ilə düzülür. Hər rübün sonunda bütün dövrü nəşrlər yoxlanılaraq nömrə ardıcılığı ilə yığılır, siyahılaşdırılaraq cildlənmək üçün mətbəəyə təhvil verilir. Cildləndikdən sonra isə Kitab Fondlarının Mühafizəsi şöbəsinin mətbuat fonduna təhvil verilir. Bütün bu proseslərlə yanaşı komplektləşdirmə şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən hər bir cildin üzü yazılaraq təhvil dəftərində qeyd edilir. Komplektləşdirmə şöbəsi elektron vasitələrlə daxil olmuş bütün kitabxana informasiya resurslarını yəni kitablar, dövrü mətbuat, elmi əsərlərin hər birini Kitabxananın elektron saytındakı “Milli Kitabxana Xəbərləri” bölməsi vasitəsilə oxuculara çatdırır. Əməkdaşlar dövrü nəşrlərin hər bir nömrəsinin vaxtında daxil olmasına nəzarət edir, əks təqdirdə müvafiq təşkilatlara şifahi və ya rəsmi məlumat verirlər.

Göründüyü kimi M.F.Axundov adına milli kitabxananın fondunun komplektləşdirilməsi müasir tələblərə cavab verən səviyyədə həyata keçirilir, çap məhsullarının elektron versiyaları hazırlanır və elektron kataloqda yerləşdirilir. Bütün bunlar Milli Kitabxananın fəaliyyətindəki dinamik inkişafdan xəbər verir.

ƏDƏBİYYAT

1. “Kitabxana İş” haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qanunu.- Bakı şəhəri.- 1998
2. “Azərbaycan Kitabxanalarının fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması” haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı. Bakı şəhəri.- 20 aprel 2007.
3. X..İsmayılov: M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın Fondunun formalaşdırılmasının müasir vəziyyəti.//Kitabxanaşünaslıq və bibliografiya: elmi-nəzəri, metodik və təcrübi jurnal.- №1.B.,2012.
4. M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın 2011-2012-ci il hesabatları.
5. M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın 2011-ci il və 2012-ci ilinin ilk rübünə dair hazırlanmış statistik nümunələr.
6. Azərbaycan Kitabxanaları XXL əsrin informasiya məkanında.-1-İl cild.-B.:Nurlar,2007.- s.820.

Н. МАММАДОВА

**СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЛИТЕРАТУРЫ В НАЦИОНАЛЬНОЙ
БИБЛИОТЕКЕ ИМЕНИ М.Ф. АХУНДОВА ПОДАЧИ**

РЕЗЮМЕ

В статье о национальной библиотеки, законы освещения, были проинформированы о кадровом составе библиотечного фонда.

H. MAMMADOVA

**THE CURRENT STATE OF LITERATURE IN THE NATIONAL LIBRARY
NAMED AFTER MF AKHUNDOV FEED**

SUMMARY

In an article about the National Library, the laws of light, were informed of the staff of the library collection.